

TALE

KUN DET TALTE ORD GÆLDER

20-06-2018

J.nr. 2018 - 1923

Samråd om effektevalueringen af Jobreform fase I 27. juni 2018

CAP
Nadja Nielsen
Mette Rude

Samrådsspørgsmål AØ

Er ministeren enig med statsminister Lars Løkke Rasmussens i hans udtalelse den 9. januar 2018 på pressemødet i Statsministeriet om at "kontanthjælpsloftet har betydet, at der er 16.700 færre danskere på kontanthjælp" og vurderer ministeren, at Beskæftigelsesministeriets "Effektevaluering af jobreform fase I" be- eller afkræfter denne udtalelse fra statsminister Lars Løkke Rasmussen?

Samrådsspørgsmål AA

Kan ministeren bekræfte, at økonom i Rockwool Fondens forskningsenhed Anders Bruun Jonassens udtalelse i Jyllands-Posten den 9 marts 2018 "Det generelle fald, der har været i antallet af kontanthjælpsmodtagere, kan man ikke henføre til den reform, der er gennemført" i artiklen "Økonomer: Løkke overdriver effekt af kontanthjælpsloftet" er korrekt?

Samrådsspørgsmål BA

Er ministeren enig med økonom i Rockwool Fondens forskningsenhed Anders Bruun Jonassen, som i DR Detektors artikel "Faktatjek: Ministerie modsiger sig selv for at vise større effekt af kontanthjælpsloft" fra den 8. marts 2018 udtaler følgende om Beskæftigelsesministeriets effektevaluering af jobreform fase I: "Man (Beskæftigelsesministeriet, red.) har ganget de 190 op til et tal, der er cirka tre gange højere. Det kan man måske, hvis man har en forventning om, at de personer, der ikke er med i undersøgelsen, bliver ramt og reagerer på samme måde. Problemet er, at den gruppe netop ikke er med, fordi de ikke bliver ramt på samme måde, og man ikke forventer, at de vil reagere på samme måde."

Samrådsspørgsmål BB

Er det korrekt, at Beskæftigelsesministeriets "Effektevaluering af jobreform fase I" isoleret viser en effekt af kontanthjælpsloftet, sådan som ministeren udtaler i DR Detektors artikel: "Faktatjek: Ministerie modsiger sig selv for at vise større effekt af kontanthjælpsloft" fra den 8. marts 2018, hvor ministeren udtaler: "Jeg glæder mig samtidig over, at vi med analysen fra Beskæftigelsesministeriet har dokumentation for, at kontanthjælpsloftet har en effekt – også helt isoleret set" eller viser Beskæftigelsesministeriets "Effektevaluering af jobreform fase I" alene en samlet effekt af kontanthjælpsloftet og 225-timers-reglen?

Samrådsspørgsmål BC

Er det ikke at sammenligne pære og æbler, når ministeren i samme afsnit i sin pressemeddelelse "Effektanalyse: Kontanthjælpsloftet og 225-timers-reglen virker" af 28. februar 2018 sammenholder den forventede effekt af jobreform fase I på 700 fuldtidspersoner med den nye opregnede effekt af jobreform fase I på 600 fuldtidspersoner ved at skrive følgende: "Regeringen skønnede, at jobreform I ville få 700 flere i job, målt i såkaldte fuldtidspersoner. Knap 600 fuldtidspersoner er nu kommet i job eller uddannelse, hvis man omregner delmængden i analysen til hele gruppen af kontanthjælpsmodtagere", når den forventede effekt af jobreform fase I kun omhandler beskæftigelse, imens den nye opregnede effekt af jobreform fase I omhandler både beskæftigelse og uddannelse?

Samrådsspørgsmål BD

Er ministeren enig med økonom i Rockwool Fondens forskningsenhed Anders Bruun Jonassen, som i DR Detektors artikel: "Faktatjek: Ministerie modsiger sig selv for at vise større effekt af kontanthjælpsloft" fra den 8. marts 2018 udtaler følgende om Beskæftigelsesministeriets effektevaluering af jobreform fase I: "Det har aldrig været en del af argumentationen (for kontanthjælpsloftet, red.), at det skulle få flere i uddannelse. Der har altid været fokus på beskæftigelse og på, at det skulle kunne betale sig at arbejde. Man (beskæftigelsesministeren, red.) blander tingene sammen her, og du kan ikke aflæse, om reformens målsætning er opfyldt"?

Samrådsspørgsmål BP

Vil ministeren forklare, hvorfor han fortsat fremfører, at kontanthjælpsloft, 225 timers regel og integrationsydelse bringer flere i arbejde, i betragtning af, at han ikke er i stand til at dokumentere det, og i betragtning af, at STAR den 28. februar 2018 har offentliggjort et notat med titlen "Status jobreform fase 1" der snarere tyder på det modsatte, nemlig at mennesker på de pågældende lave ydelser fastholdes i ledighed?

Indledning

Samrådet i dag handler om virkningerne af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen og Beskæftigelsesministeriets effektanalyse af Jobreform fase 1, som blev offentliggjort tilbage i februar måned.

Som I er orienteret om, vil Beskæftigelsesministeriet og Finansministeriet lave en ny effektanalyse, efter der fra flere sider er rejst tvivl om analysen.

Jeg tager det selvfølgelig alvorligt, når der rejses tvivl om resultaterne. Vi har derfor også valgt at trække effektanalysen tilbage.

Det betyder også, at når jeg i dag besvarer de seks samrådsspørgsmål, der er stillet af hr. Leif Lahn Jensen, og som alle går på indholdet af Beskæftigelsesministeriets effektanalyse, så vil det ske med udgangspunkt i, hvad den nye effektanalyse kommer til at se på.

Jeg har inden dette samråd også besvaret en række spørgsmål fra Leif Lahn Jensen om effektanalysen, nemlig spørgsmålene BEU 467-472.

For en god ordens skyld vil jeg fremhæve min besvarelse af BEU 470. Det fremgår heraf, at Beskæftigelsesministeriet ved sin gennemgang af analysen blev opmærksom på, at der var en kodningsfejl i selve effektanalysen, der betød, at analysen *underestimerede* effekterne.

Helt konkret betød kodningsfejlen, at kontant-hjælpsforløbene blev afkortet *mere*, end det var kommunikeret, og at *flere* personer fra var afgået til beskæftigelse og uddannelse som følge af jobreform I, end det var kommunikeret. Fejlen betød, at afkortningen ikke var 3,4 dage, men 6,6 dage, og at effekten ikke var 190 fuldtidspersoner, men 360 fuldtidspersoner.

Det fremgik af Beskæftigelsesministeriets pressemeddelelse i forbindelse med offentliggørelse af analysen fra den 28. februar 2018, at Beskæftigelsesministeriet derudover omregnede resultatet af analysens delmængde til hele gruppen af kontanthjælpsmodtagere. Det svarede til 600 fuldtidspersoner strukturelt.

Omregningen skete under antagelse af, at de kontanthjælpsmodtagere som var omfattet af andre reformer, ville opleve samme afkorting i deres kontanthjælpsforløb på 3,4 dage. Som sagt var det retteligt 6,6 dage. En tilsvarende omregning ville således svare til 1.160 fuldtidspersoner strukturelt.

Det er den fejl, der er konstateret. Og som bekendt er analysen nu trukket tilbage, og det giver ikke mening at diskutere en analyse, der er trukket tilbage.

Jeg vil til sidst besvare spørgsmål BP, som hr. Finn Sørensen har stillet, og som handler om et notat fra Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Den nye effektanalyse

Den nye effektanalyse skal præcis som den første belyse, om kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen får flere i beskæftigelse.

Der vil også i den nye analyse blive taget højde for konjunkturernes indvirkning på effekterne.

Opsvinget i dansk økonomi kan i høj grad have påvirket afgangen fra kontanthjælp. Det er der vist ingen, der er i tvivl om.

Den nye analyse vil se på en *samlet* effekt af både kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen. Det er analytisk ikke muligt at skille de to regler fra hinanden på grund af den måde, reglerne er gennemført på.

Den nye analyse vil, i det omfang data og metode tillader det, også undersøge reformens effekt på, om flere kontanthjælpsmodtagere arbejder ved siden af deres ydelse.

Vi kan se i tallene, at flere kontanthjælpsmodtagere har beskæftigelse ved siden af deres kontanthjælp end tidligere.

Og det har netop været intentionen med at indføre 225-timersreglen, at alle, der kan, skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet og opfylde et krav om 225 timers arbejde inden for et år. Småjobs kan netop være en trædesten ind på arbejdsmarkedet.

Analysen vil desuden forsøge at se isoleret på afgangens til beskæftigelse og dermed imødekomme

kritikken af, at vi tidligere har set på den samlede afgang til beskæftigelse og uddannelse.

Det vil i den nye analyse være nødvendigt at isolere effekten af andre reformer og regelændringer, som også kan påvirke afgang fra kontanthjælpsystemet til beskæftigelse.

Det drejer sig *for det første* om kontanthjælpsreformen fra 2014, hvor der blandt andet blev indført en lavere ydelse til personer under 30 år.

For det andet er modregningsreglerne for samlevende løbende blevet justeret.

Og *for det tredje* er der indført integrationsydelse til personer, der ikke har boet i Danmark de seneste syv ud af otte år og dermed ikke opfylder opholdskravet.

Det betyder, at den nye effektanalyse også kommer til at se på en afgrænset gruppe af kontanthjælpsmodtagere.

Analysens resultater og reformeffekt bliver således alene en effekt for den analyserede population.

Hvis vi ønsker at få et indblik i den samlede effekt, bliver det med en række forbehold, hvilket er helt normalt med denne type af effektanalyser.

Den nye effektanalyse ventes at blive offentliggjort i efteråret 2018.

Færre på kontanthjælp

I mellemtiden kan vi glæde os over, at antallet af personer i kontanthjælpssystemet bliver ved med at falde.

Fra 1. april 2016, hvor kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen trådte i kraft, og frem til marts 2018, er der 23.600 færre fuldtidspersoner i kontanthjælpssystemet.

Mange mennesker har skiftet kontanthjælpen ud med et aktivt arbejdsliv med mulighed for at forsørge sig selv.

Udviklingen skyldes uden tvivl, at det går godt på arbejdsmarkedet og i dansk økonomi. Alene siden sommeren 2015 er der skabt 133.000 private job.

Jeg vil gerne understrege, at jeg aldrig har lagt skjul på, at netop den positive konjunkturudvikling er med til at påvirke antallet af kontanthjælpsmodtagere.

Men det afholder mig ikke fra at tro på, at kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen også har en

medvirkende årsag. Og det har jeg heller aldrig lagt skjul på.

Uanset hvordan vi vender og drejer det, så er det en glædelig udvikling – ikke mindst for de mange kontanthjælpsmodtagere, der er kommet i job, og for landets virksomheder, som for tiden har hårdt brug for arbejdskraft.

Det skal betale sig at arbejde

Effekterne af kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen er naturligvis også vigtige for mig.

Det er afgørende, at vi som politikere følger op på det, vi har besluttet, og ser på, hvordan det virker.

Men for mig er kontanthjælpsloftet også et spørgsmål om, hvad der er ret og rimeligt. Når folk tager et arbejde, så skal de kunne mærke det på pengepungen. Det er kun rimeligt overfor de mange mennesker, der hver dag går på arbejde.

Det skal kunne betale sig at arbejde fremfor at være på kontanthjælp. Og det kan det nu. Lige så vigtigt er det, at vi fortsat har et rimeligt ydelsesniveau. Og det har vi.

Svar på spørgsmål BP stillet af SF

Det leder mig over til at besvare spørgsmål BP, som tager udgangspunkt i et notat, der er udarbej-

det af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering.

Jeg har den 13. juni oversendt analysen ”Status Jobreform fase I”, som ser på den gruppe af ydelsesmodtagere, der blev berørt af reformen første gang i oktober 2016 og følger dem et år frem.

Jeg skal i den forbindelse selvfølgelig beklage, at jeg ikke har oversendt notatet tidligere. Det er - som I ved - meget vigtigt for mig at holde udvalget løbende orienteret om initiativer og ny viden på beskæftigelsesområdet.

Notatet ser på gruppen af ydelsesmodtagere, der blev berørt af jobreformen første gang i oktober 2016 og følger dem et år frem.

Jeg vil gerne her slå tre ting fast.

For det første er notatet en deskriptiv analyse – og ikke en effektanalyse. Notatet giver rigtigt nok et billede af afgang fra kontanthjælp til fx beskæftigelse, men man kan på baggrund af notatet *ikke* sige noget om effekterne af kontanthjælpsloftet.

En væsentlig forklaring på det er fx, at de mennesker, der er berørt af loftet og/eller 225-timersreglen, adskiller sig fra de mennesker, der ikke er omfattet af reglerne.

Der er fx flere over 30 år, som er berørt af loftet, end dem under 30 år. Og typisk har yngre borgere kortere ledighedsforløb end ældre.

Vi ved, at det tager længere tid at komme tilbage i job, jo længere tid man har været på kontanthjælp. Derfor vil alder spille ind på, hvor hurtig man kommer i job. Og det vil naturligvis vise sig i tallene for, hvor hurtigt folk kommer tilbage i beskæftigelse.

For det andet - som jeg allerede har sagt i dag - har jeg aldrig lagt skjul på, at opsvinget i dansk økonomi har påvirket den store afgang fra kontanthjælpssystemet.

Der er ikke noget i notatet fra styrelsen, der får mig til at tro mindre på, at kontanthjælpsloftet og 225-timersreglen også er en medvirkende årsag.

I forlængelse af det vil jeg tilføje, at jeg også har læst artiklen i Weekendavisen den 8. juni 2018, hvor det står fremført, at kontanthjælpsmodtagere, der er berørt af loftet, i mindre grad overgår til beskæftigelse end andre kontanthjælpsmodtagere.

Det fremgår helt korrekt af notatet i tabel 1 på side 4.

Samme tabel viser imidlertid også, at de kontanthjælpsmodtagere, der er berørt af loftet og samtidig er berørt af timereglen, *i højere grad* er afgået til beskæftigelse, end kontanthjælpsmodtagere, der ikke er berørt af reglerne.

12,7 pct. af de kontanthjælpsmodtagere, som er berørt af *både* loftet og timereglen, er overgået til beskæftigelse efter et år.

Blandt de kontanthjælpsmodtagere, som *hverken* berøres af loftet eller timeregel - og dermed ikke påvirkes af jobreformen - er 10,5 pct. i beskæftigelse efter et år.

Uanset hvilke afgangstal vi ser på, og uanset hvilket billede, vi prøver at tegne, så skal vi huske, at vi ikke kan bruge en deskriptiv analyse til at sige noget om effekterne.

For det tredje brugte jeg tal fra notatet i forbindelse med besvarelsen af samrådsspørgsmål AD og AE om fattigdom og kontanthjælpsloftet den 23. februar.

Det fremgik af samrådstalen, som jeg oversendte til jer den 1. marts, at notatet fra styrelsen viser forsørgelsesstatus et år efter for de personer, som i oktober 2016 blev trukket i ydelsen som følge af kontanthjælpsloftet og/eller 225-timersreglen.

I talen fremhævede jeg blandt andet, at 21 pct. af de personer, som er berørt af både kontanthjælpsloft og 225-timersregel, er kommet i beskæftigelse eller uddannelse. For personer, som ikke er berørt af reglerne, er godt 17 pct. afgået til beskæftigelse eller uddannelse.

Afslutning

Til sidst vil jeg gerne understrege, at det altid er nødvendigt at udarbejde effektanalyser, når vi skal have kendskab til virkningerne af gennemførte reformer.

De effektanalyser, som regeringen løbende laver, følger selvfølgelig alle de høje standarder og krav, som er ens for alle regeringer.

Vi udarbejder præcis samme type effektanalyser, som den tidligere regering.

Under den tidligere regering udarbejdede Beskæftigelsesministeriets Analyseenhed blandt andet effektanalyser af:

- Ungeinitiativerne i kontanthjælpsreformen
- Effekterne af ordinær uddannelse for lediges arbejdsmarkedstilknytning
- Og en analyse af effekten af nytteindsatsen for unge i kontanthjælpssystemet

Det sætter jeg naturligvis stor pris på, fordi det giver os mulighed for at føre en evidensbaseret politik.

Jeg noterer mig da også, at flere ministre dengang var tilfredse med analysearbejdet, hvor Beskæftigelsesministeriets Analyseenhed kunne bidrage med evidens efter bedste metodiske standarder.

Tak for ordet.